

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/108/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8723211768
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8723211768.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členiek senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Moniky Tobiašovej vo veci starostlivosti súdu o mal. dieťa: J. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako otec, zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce soc. vecí a rodiny E., dieťa rodičov: G. D. E. I., LL. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. O., X. O. XXXXX, právne zastúpený JUDr. Marekom Radačovským, advokátom, Žriedlová 3, Košice a D. N. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom V., D. XXX/X, právne zastúpená Y. & partners, advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom Nám. sv. Egídia 93, Poprad, IČO: 44 250 029, v konaní začatom na návrh otca o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Poprad č. k. 15P/124/2023 - 72 zo dňa 03.11.2023, takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje uznesenie.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Otec sa podaným návrhom domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd zveril mal. dieťa do jeho osobnej starostlivosti, a to do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 15P/134/2022.
2. Okresný súd Poprad ako súd prvej inštancie napadnutým uznesením rozhodol tak, že cit.:
„I. Súd návrh z a m i e t a.
II. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.“
3. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec maloletej. Navrhol napadnuté zmeniť v súlade s jeho odvolacím návrhom.
4. K odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník maloletej. Zotrval na svojich doterajších vyjadreniach a rozhodnutie ponechal na úvahu súdu.
5. K odvolaniu otca sa vyjadrila matka maloletej. Má za to, že okolnosti na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle návrhu otca nie sú dané. Navrhla, aby odvolací súd rozhodol o asistovanom styku matky s mal. J..
6. K vyjadreniu matky zaslal repliku otec. Zotrval na svojich doterajších vyjadreniach. Žiada, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho odvolacím petítom. Má obavy z reviktimizácie maloletej v prípade, že bude vyhovené návrhu matky ohľadne asistovaného styku.

7. K vyjadreniu matky zaslal repliku kolízny opatrovník maloletej. Stotožnil sa s návrhom matky rozhodnúť o asistovanom styku matky s mal. J., nakoľko má za to, že obnovenie vzťahu matky a mal. dieťaťa je najlepšom záujme mal. dieťaťa.

8. Dňa 11.12.2023 bolo tunajšiemu súdu doručené podanie otca označené ako „Doplnenie podania zo dňa 05.12.2023 o nové skutočnosti. Súčasťou podania bola aj príloha - video, z ktorého bola zrejme reakcia mal. J. na telefonát s matkou.

9. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), v spojení s ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, pričom dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

10. Podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa Civilného mimosporového poriadku.

12. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (CSP), ak tento zákon neustanovuje inak.

13. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

14. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

15. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

16. Podľa čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

17. Keďže neodkladné opatrenie je možné nariadiť aj v prípadoch týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti za predpokladu, že pomery maloletého je nevyhnutné upraviť bezodkladne, odvolací súd skúmal aj záujem maloletých detí na nariadení navrhovaného neodkladného opatrenia, ktorý bude daný predovšetkým vtedy, ak tento záujem maloletého bude narušený alebo ohrozený v prípade absencie bezodkladnej úpravy jeho pomero. Účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých je poskytnutie aj preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením.

18. Z obsahu preskúmaného spisu je zrejme, že rodičia mal. J. nežijú v spoločnej domácnosti, ktorú matka opustila v auguste 2022. Od tohto času faktickú starostlivosť o mal. J. vykonáva otec, podľa ktorého mal. J. svoju matku odmieta a nechce sa s ňou stretávať. S týmito tvrdeniami matka nesúhlasí, má za to, že maloletá je vychovávaná v toxickom a nezdravom prostredí, kedy je nielen otcom, ale aj ostatnými členmi jeho rodiny negatívne projektovaná voči jej osobe. Otec sa opakovane domáha zverenia mal. J. do jeho osobnej starostlivosti cestou neodkladného opatrenia. Dôvodnosť svojho už v poradí tretieho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd dočasne zveril mal. J. do jeho osobnej starostlivosti odvodzuje od nových skutočností, a to diagnostike závažného zdravotného problému u mal. J., u ktorej bola diagnostikovaná porucha N. H., tzv. N. H., teda, že na strane mal. J. došlo k zásadnej zmene pomero.

19. Odvolací súd prvotne skúmal existenciu ohrozenia či porušenia najlepšieho záujmu mal. J., ktorá by odôvodňovala nariadenie neodkladného opatrenia. Z podaných správ kolízneho opatrovníka je zrejme,

že starostlivosť o mal. J. zabezpečuje otec, pričom z jeho strany neboli zistené žiadne nedostatky v starostlivosti. Za súčasného stavu odvolací súd uvádza, že úroveň starostlivosti o dieťa nie je ohrozená, výchovné prostredie otca mu zabezpečuje bezpečnosť a stabilitu, zároveň osobná starostlivosť otca súhlasí s názorom maloletého. Podľa odvolacieho súdu je len pochopiteľné, že mal. J. prejavuje silnejšie citové väzby k otcovi, ktorého vplyv je dominantný, vykonávajúc faktickú osobnú starostlivosť. Uvedené však nie je dôvodom pre zverenie maloletej do jeho osobnej starostlivosti, a to ešte v rámci konania o neodkladnom opatrení, kedy súd rozhoduje v skrátených lehotách a nemá priestor na riadne a rozsiahle dokazovanie ako je tomu vo veci samej.

20. Odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že otázka zverenia mal. detí do osobnej starostlivosti jednému z rodičov je vážnych rozhodnutí, týkajúcim sa mal. dieťaťa, s ktorým sa okrem zabezpečovania výchovy a výživy dieťaťa spájajú aj iné rodičovské práva a povinnosti. Z tohto dôvodu sa pre jeho prijatie vyžaduje dostatočne zistený skutočný stav vecí, ktorý by mal byť výsledkom rozsiahleho vykonaného dokazovania. Viazaný krátkou lehotou na rozhodnutie o podanom odvolaní voči uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia, odvolací súd vychádzal z nateraz zistených skutočností, pričom dospel k záveru, že pre zverenie mal. J. do osobnej starostlivosti otca formou neodkladného opatrenia, neboli splnené zákonom vyžadované predpoklady. Navyše, aj napriek výhradám otca, má odvolací súd aj naďalej za to, že matka rešpektuje faktickú starostlivosť otca o mal. J., nesnaží sa maloletú vytrhnúť z jej terajšieho prostredia, jediné, čo sa matka maloletej snaží vytrvalo zmeniť, je odmietavý postoj jej dcéry a obnoviť ich vzájomný vzťah a puto, ktoré kedysi existovalo, čo potvrdzujú aj závery vyplývajúce zo Znaleckého posudku č. XX/XXXX, ktorý bol vypracovaný pre účely súdneho konania vedeného na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 15P/134/2022.

21. Otec spochybňuje postoj matky, považuje ho len za „formálnu deklaráciu, ktorá nie je v súlade s prejavmi vôle“ s tým, že podľa otca matka sleduje jediný cieľ, a to súčasný stav účelovo zmeniť. V tomto ohľade považuje odvolací súd za potrebné pripomenúť otcovi, že v živote mal. dieťaťa majú pevné miesto obaja rodičia, tak otec, ako aj matka (pokiaľ nedôjde k obmedzeniu, či pozbaveniu ich rodičovskej spôsobilosti). Je preto viac ako pochopiteľné a aj vítané, pokiaľ sa matka súčasný stav, kedy mal. J. odmieta kontakt so svojou matkou a aj jej osobu ako takú, snaží zmeniť. Takýto postoj matky, ktorá nerezignuje na svoje rodičovské práva a povinnosti je nepochybne v záujme mal. J. a mal by ho oceniť aj otec maloletej. V tomto ohľade odvolací súd opätovne zdôrazňuje a pripomína, že najdôležitejšiu úlohu a najväčší význam pri obnovení vzťahu mal. J. s jej matkou je práve osoba otca, ktorej maloletá bezbreho dôveruje. Je rovnako na otcovi, aby svojej mal. dcére vysvetľoval a pripomínal, že aj keď si neželá sa s matkou stretnúť, táto má v jej živote pevné a nezameniteľné miesto. Je to práve otec, ktorý keď povýši svoje vlastné záujmy nad záujmy a potreby mal. J., keď bude ochotný s matkou maloletej korektne a konštruktívne komunikovať a kooperovať môže byť spájajúcim mostom vo vzťahu mal. J. a jej matky. Je nanajvýš pravdepodobné, že pokiaľ maloletá uvidí svojho otca bezprostredne a uvoľnene s matkou komunikovať, mal. J. budú nasledovať jeho príklad a možno aj nevedomky kopírovať jeho postoj. Pokiaľ bude mal. J. vidieť, že otec sa s matkou neháda, nič jej nevyčíta, (najmä odchod zo spoločnej domácnosti), nie je k nej odmeraný, ale naopak jeho správanie sa bude dať považovať za priateľské (aké by štandardne medzi rodičmi dieťaťa malo byť bez ohľadu, či sa títo nachádzajú v partnerskom vzťahu alebo nie), dá sa očakávať, že takýmto spôsobom bude k matke pristupovať aj mal. J., jej odmietavý postoj sa postupne bude meniť aj vďaka pozitívnemu vplyvu otca. Vyvstáva však zásadná otázka, či takéhoto postoja voči matke je otec vôbec schopný, či je v jeho silách mal. J. k stretávaniu sa s jej matkou dostatočne motivovať a či vlastne má záujem na tom, aby sa rodičovský vzťah medzi mal. J. a jej matkou obnovil (v tomto ohľade odvolací súd poukazuje na krajne znepokojujúce skutočnosti vyplývajúce zo Znaleckého posudku č. XX/XXXX, kde sa mal. J. vyjadruje napr.: „som tu, lebo mama robí problémy...“, „Ona mi ubližovala, strkala mi prsty do pišulky, bila ma, vykrúcala mi ruky, ja som sa schovala pod stôl, nechala ma v pocikanom. Bolo to dávno, rozprávala som sa o tom so všetkými, s tatíkom, s babkou. Tatík ma naučil, že mi mamka ubližovala a že sa s ňou nemám rozprávať.“, „Na mame sa mi páči - nič. Je zlá, ubližuje mi, strkala mi prsty do pišulky. To viem od tatíka... o mamke.“, „... s mamou sa nechcem stretávať. Ani so starým capom (pozn. po opýtaní znalcom mal. dieťa udáva, že ide o otca matky), aj on zle mame strkal prsty do pišulky.“.

22. Nakoľko sa odvolaciemu súdu už v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 19CoP/66/2023 javilo, že obnovenie rodičovského vzťahu medzi matkou a mal. J. presahuje možnosti a schopnosti otca, v tomto konaní nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil rodičom a maloletej výchovné opatrenie v povinnosti podrobiť sa odbornému poradenstvu u E.. V. Y., E.., N. U. E., E., P. G. E. II. XXX/XX, XXX XX

E. a súčasne dal podnet súdu prvej inštancie na zmenu úpravy styku matky s maloletou s tým, že ako najvhodnejšia forma úpravy styku mal. J. s jej matkou sa mu javil tzv. asistovaný styk. Pokiaľ má otec obavy z toho ako mal. J. bude reagovať na osobné stretnutie s matkou, poukazujúc na videozáznam z telefonátu mal. J. s jej matkou, odvolací súd aj z tohto dôvodu považuje za plne opodstatnené, aby došlo k zmene úpravy styku matky s mal. J., nakoľko takáto forma, aká bola prijatá (videohovor) maloletej, za súčasnej situácie, očividne neprospeje, a teda nie je v jej najlepšom záujme. Podľa odvolacieho súdu zásadnú úlohu pri obnovovaní vzťahu medzi matkou a mal. J. môže mať, okrem iného, aj tretia nestranná osoba, ktorá môže byť nápomocná najmä pre mal. J..

23. Vo vzťahu k návrhu matky, aby odvolací súd rozhodol o asistovanom styku matky s mal. J. odvolací súd uvádza, že na základe podnetu tunajšieho súdu (vo veci sp. zn. 19CoP/66/2023) Okresný súd Poprad začal konanie o zmenu úpravy styku matky s mal. J. dňa 05.12.2023. Vo svetle týchto skutočností, rešpektujúc ustanovenie § 159 CSP, tunajší súd o tomto návrhu matky nerozhodoval.

24. Vo vzťahu k výchovnému opatreniu, ktoré bolo mal. J. a jej rodičom uložené v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 19CoP/66/2023 odvolací súd dopĺňa, že odborné poradenstvo môže pomôcť rodičom mal. J. zlepšiť ich vzájomnú komunikáciu, komunikáciu vo vzťahu k mal. J. ako aj jej postoj k jej rodičom, najmä k jej matke, čo celkovo môže pomôcť zlepšiť zabezpečovanie starostlivosti o mal. J. zo strany oboch jeho rodičov, aby tak obaja mohli aktívne participovať na výchove a starostlivosti o mal. J.. Závery vyplývajúce z poskytnutej odbornej pomoci (ktorí z rodičov ako spolupracuje, ktorí z nich si uvedomuje dôležitosť druhého rodiča v živote mal. J.) môžu rovnako poslúžiť na zistenie a vyhodnotenie rodičovskej zodpovednosti ako aj na prípadné zodpovedanie otázky, či zo strany otca dochádza k manipulovaniu a projektovaniu mal. J. voči jej matke.

25. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie ako vecne správne podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP a podľa ods. 2 sa v odôvodnení obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a na zdôraznenie správnosti rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody.

26. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).